

De kleinzoon van de tweede eigenaar (links op de inzet aan het roer) van de *Salamander* toont een 100 jaar oud fotoboek aan de huidige eigenaren.

Een 100 jaar oud fotoboek

Ruim 200 "actieve" schepen zijn begin 2019 al meer dan 100 jaar oud. Een respectabel aantal. Het oudste schip in het Stamboek is bewezen van 1820, het Fries jacht *Lytse Bever*, maar mogelijk is de boeier *Bever* nog ouder, van 1777. Boeiende geschiedenissen hebben we vastgelegd van beide schepen. Regelmatig krijgen we reacties binnen, die er voor zorgen dat deze geschiedenissen worden verrijkt met oude verhalen en vaak ook beelden. Eén van deze meer dan honderd jaar oude schepen is de Lemsteraak *Salamander*. Het schip is jaren eigendom geweest van de fa. Stofberg in Enkhuizen, waarna Joos Grapperhaus het met z'n gezin heeft gekocht in 2015. De familie is samen met Stofberg begonnen met een zeer uitgebreide restauratie. Intussen is in samenwerking met het Stamboek ook gestart met de presentatie van die restauratie op de website en een zoektocht naar hiaten in de geschiedenis van de aak. Dat heeft er toe geleid dat we verrassende reacties kregen, waar Joos erg blij mee is.

De laatste reactie kwam afgelopen november van de heer A.H. (Guus) van den Arend Schmidt, die ons opbelde met de mededeling dat zijn grootvader van moeders zijde, Robert van den Arend van 1918-1927 eigenaar van de *Salamander* is geweest. Hij wilde graag in contact komen met de huidige eigenaar. Dat was snel geregeld en op 15 december heeft hij een bezoek gebracht aan het schip. En nam ook een honderd jaar oud fotoboek mee met veel onbekende foto's. Zo werd weer een deel van de geschiedenis ingekleurd! Heeft u ook nog oude fotoboeken op zolder? Niet weggooien, maar meldt het ons! Ze kunnen zo belangrijk zijn om openstaande vragen te beantwoorden!

JAN EISSENS, STAMBOEKBEHEERDER
STAMBOEK@SSRP.NL

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), gesprekspartner van de overheid.
Administratie: Rita Eissens - van Goor.
Stamboekbeheer: Jan Eissens.
Tel. 050-4094094
E-mail: administratie@ssrp.nl



Negenhonderd plus een beetje...

Op dit moment staan ruim 900 schepen als "actief" ingeschreven in het Stamboek, een record! We presenteren in de Schepenlijst ook alle 2576 schepen die "ooit" ingeschreven stonden. De website van de SSRP weerspiegelt de situatie van vandaag, maar laat tegelijkertijd ook veel van het verleden zien. Een aantal schepen bijvoorbeeld bestaat intussen niet meer, maar is zo bepalend geweest voor de geschiedenis van de Ronde en Platbodemvloot, dat we daarover alle nog beschikbare informatie publiceren.

De SSRP werd, na een aantal jaren voorbereiding, opgericht in 1955, specifiek voor zeilende Ronde en Platbodemjachten. In principe is elk zeilend Rond of Platbodemschip tegenwoordig een jacht. Het zijn immers geen schepen meer die net als vroeger vracht vervoerden of werden ingezet als beurtvaarder voor het vervoer van goederen en personen. Met een aantal oude beroepsschepen, nu omgebouwd tot charterschepen, wordt tegenwoordig nog wel een boterham verdiend. Ook wordt met één van de eerste in het Stamboek ingeschreven klippers, de *Lichtstraal* weer voorzichtig vracht gevaren naar o.a. Vlieland. Jarenlang deden velen op dit schip hun eerste zeilervaringen op.

Herkomst

Er zijn de afgelopen eeuwen diverse schepen gebouwd, afgeleid van de beroepsschepen, die direct ingezet werden als jacht. De grotere met betaalde bemanningsleden. In oude wedstrijdverslagen vind je de namen vaak terug. In oude fotoarchieven worden zo nu en dan nog foto's ontdekt met daarop jachten van een type dat afwijkt van de beschrijvingen die in het Stamboek zijn opgenomen. Daarover ontstaan tussen geïnteresseerden boeiende discussies! Overigens

kent het Stamboek nu ook nog in vroeger tijd vastgelegde scheepstypes waarvan de herkomst niet helemaal duidelijk is.

De "papieren" Schepenlijsten

In 1956 werd de eerste Schepenlijst gepresenteerd in de *Waterkampioen*, met daarin 237 schepen. Niet van elk jaar zijn de aantallen terug te vinden, maar in 1970 waren het er 768, in 1997: 873 en in 2008: 858. Na 2012 werd een stijgende lijn ingezet. In dat jaar hebben we in het Stamboek onderscheid gemaakt tussen de "actieve" schepen en de "niet actieve". Van de "actieve" ondersteunt de eigenaar ons met de jaarlijkse bijdrage voor inschrijving. Hoe dit onderscheid vroeger werd gemaakt is onduidelijk. Met de huidige digitale hulpmiddelen, kunnen we natuurlijk snel vastleggen en controleren en daarnaast snel contacten leggen met de scheepseigenaren. Als Stamboekbeheerder ben ik erg onder de indruk van de manier, waarop in de eerste decennia informatie over de schepen werd verzameld in ons archief. Het was een tijd waarin de communicatie vaak nog verliep via brieven, een enkele telefoon of een bezoek aan het schip zelf - het openbaar vervoer. Een grote pluim voor onze vroegere bestuurders en beheerders!